

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ
XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

ІННОВАЦІЇ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ
(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)

16–17 травня 2019 року
м. Тернопіль

Тернопіль
ТНМУ
«Укрмедкнига»
2019

УДК 378.001.895:61(063)(477)

I-66

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай.

Інновації у вищій медичній та фармацевтичній освіті України (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XVI Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 16–17 трав. 2019 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТНМУ, 2019. – 332 с.

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ В КЛІНІЧНУ ПРАКТИКУ: МІСЦЕ ПІСЛЯДИПЛОМНОГО ЕТАПУ ОСВІТИ

Науменко Л.Ю., Борисова І.С., Березовський В.М., Зуб Т.О.

Державний заклад «Дніпропетровська медична академія Міністерства охорони здоров'я України»

Вступ. 27 грудня 2017 р. уряд України затвердив план заходів щодо впровадження Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я (МКФ) в державі [1]. Це один з перших і важливих кроків до сучасних міжнародних підходів з питань реабілітації хворих і людей з інвалідністю.

МКФ має на меті визначити уніфіковану й стандартизовану мову та схеми опису станів здоров'я і станів, що пов'язані зі здоров'ям. Вона впроваджує визначення компонентів здоров'я та деяких пов'язаних зі здоров'ям компонентів добробуту, зокрема таких, як освіта та праця. МКФ відійшла від класифікації «наслідків захворювання» і стала класифікацією «компонентів здоров'я». «Компоненти здоров'я» визначають складові здоров'я, в той час як «наслідки» зосереджуються на впливі захворювань або інших станів здоров'я на кінцевий результат. Швидке опанування основами даної класифікації лікарями можливе на курсах тематичного удосконалення лікарів.

Основна частина. З метою забезпечення виконання Указу Президента України від 25.08.2015 №501/2015 «Про затвердження Національної стратегії у сфері прав людини» [2], Стратегічного напрямку «Забезпечення права на охорону здоров'я» [3] та розпорядження КМ України від 23.09.2016 р. № 590-р «Про затвердження плану заходів Загальнодержавної програми «Національний план дій щодо реалізації конвенції ООН про права дитини» [4] фахівці кафедри медико-соціальної експертизи і реабілітації ФПО ДЗ «ДМА» активно проводять навчання лікарів закладів охорони здоров'я, лікарів медико-соціальних комісій, реабілітологів, соціальних працівників навичкам використання й етапам впровадження МКФ до клінічної медичної практики. Фахівці кафедри прийняли участь в школі для Національних тренерів з питань МКФ, яке було проведено наприкінці 2018 року за ініціативою Міністерства охорони здоров'я України за підтримки Швейцарської агенції розвитку та співробітництва (SDC). Зміна моделей ставлення до хворих і людей з інвалідністю в світі відбулась п'ятнадцять років тому. Медична модель розуміння хвороби та її наслідків передбачає розподіл осіб на здорових та хворих. Медико-соціальна модель обмеження життєдіяльності, що є

основою МКФ, відповідає на питання, до якої межі можна відновити порушену функцію людини та якими методами можливо її компенсувати, як забезпечити доступність навколишнього середовища для пацієнтів з певними обмеженнями життєдіяльності й надати можливість займатися улюбленою справою, навчатися та працювати, як людині підібрати зручний і ефективний спосіб відновлення, які фахівці з реабілітації потрібні для найкращого відновлення функцій організму. У зв'язку з цим, імплементація Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я сьогодні є важливим та вкрай необхідним заходом на шляху реорганізації системи охорони здоров'я для поліпшення надання медико-соціальної допомоги населенню України.

Висновки:

Кафедри післядипломної медичної освіти сьогодні повинні стати передовою ланкою на шляху впровадження новітніх методів лікування та впровадження нових класифікаційних підходів через навчання лікарів різних спеціальностей.

Фахівці кафедри медико-соціальної експертизи і реабілітації ФПО ДЗ «ДМА» активно проводять навчання лікарів щодо імплементації положень МКФ у сучасну медичну практику для поліпшення надання медико-соціальної допомоги населенню України.

Література

1. Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я. – Режим доступу: <http://moz.gov.ua/mkf>.
1. Указ Президента України від 25.08.2015 №501/2015 «Про затвердження Національної стратегії у сфері прав людини». – Режим доступу: <http://old.minjust.gov.ua/news/47638>.
3. Стратегічний напрям «Забезпечення права на охорону здоров'я». – Режим доступу: <https://helsinki.org.ua/articles/pravo-na-ohoronu-zdorov-ya/>.
4. Розпорядження КМ України від 23.09.2016 р. № 590-р «Про затвердження плану заходів Загальнодержавної програми «Національний план дій щодо реалізації конвенції ООН про права дитини». – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/590-2016-%D1%80_

АКТУАЛІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ПРОВІЗОРІВ-ІНТЕРНІВ З КУРСУ «ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ»

Ніженковська І.В., Виноградова К.Г., Глушаченко О.О., Манченко О.В., Головченко О.І.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

Вступ. Вдосконалення навчальних планів, впровадження в освітньо-інтегративний процес сучасних міжнародних медичних та освітніх стандартів є першочерговим у розвитку професійної діяльності майбутніх фахівців. Одним з найважливіших джерел для виконання зазначених вище умов є використання діючих (оновлених) норма-

тивних документів, зокрема діючого видання Державної фармакопеї України (ДФУ) [1-5].

Основна частина. Актуальність розвитку безперервної фармацевтичної освіти зумовлена багатьма факторами, зокрема, сучасними вимогами до рівня якості та темпами перетворення в області накопичення, передачі,

використання інформації з питань фармацевтичної науки і практики.

Основним завданням інтернатури, обов'язкової форми післядипломної підготовки випускників всіх факультетів медичних і фармацевтичних вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації, є закріплення одержаних у навчальному процесі теоретичних знань, практичних вмінь і навичок для вирішення конкретних задач практичної діяльності провізора-аналітика в умовах аптек, контрольно-аналітичних лабораторій фармацевтичних підприємств та контролюючих органів, розвиток і закріплення практичних навичок зі стандартизації та контролю якості лікарських засобів.

Створена на цей час сучасна державна система стандартизації фармацевтичної продукції повністю охоплює життєвий цикл лікарського засобу, відповідає міжнародним вимогам (в першу чергу європейським), вдосконалюється та змінюється з метою забезпечення безпеки, ефективності та якості лікарських засобів.

Таким чином для провізорів-інтернів під час навчання отримані знання та практичні навички повинні бути закріплені та актуалізовані у відповідності з сучасними вимогами фармацевтичної галузі. В першу чергу це стосується вимог, які викладено у ДФУ – правовому акті, який містить загальні вимоги до лікарських засобів, методи контролю якості, монографії на субстанції та готові лікарські форми.

ДФУ є індикатором рівня національної фармацевтичної науки та промисловості, відображає державну концепцію по гармонізації зі стандартами Європейського Союзу. З 2001 по 2011 рр. крім основного було видано 4 Доповнення, до яких було внесено ряд нових загальних статей та монографій та, що найбільш важливо, актуалізовано та гармонізовано існуючі згідно вимог міжнародних стандартів, які безперервно розвиваються протягом свого існування.

Враховуючи зростаючі потреби фармацевтичної галузі, зміну багатьох законодавчих актів та статусів України на міжнародному рівні (наприклад, в 2013 році країна змінила статус спостерігача а Європейському директораті якості лікарських засобів (EDQM) на повноправне членство) з 2014 року втрачає актуальність перше видання ДФУ, яке замінено на друге. На цей час крім основного видання у вигляді трьох томів видано два Доповнення: перше – в 2016 році та друге – в 2018 році.

Діюче видання ДФУ має цілий ряд відмінностей, які необхідно врахувати при формуванні навчально-методичного забезпечення освітнього процесу з теоретичної та практичної підготовки провізорів-інтернів.

У другому виданні ДФУ було оновлено та актуалізовано більше 800 статей та монографій у відповідності до діючого видання Європейської фармакопеї (ЄФ), на базі сучасного рівня розвитку вітчизняної фармації та передових світових фармакопейних вимог.

Внесено більше 300 загальних статей (включаючи статті на методи аналізу) та монографій, які необхідні для вітчизняної фармацевтичної галузі. Прикладом можуть бути нові актуальні монографії на плазму крові, імуноглобуліни та фактори крові, радіофармацевтичні лікарські засоби, шовний матеріал, загальна стаття дієтичні добавки, тощо.

На цей час ДФУ 2-го видання містить не тільки загальні вимоги, а й 14 монографій для гомеопатичних лікарських засобів: арсена оксид, барію хлорид, гістамін, за-

лізо металічне, кадмію сульфат, калію біхромат, кальцію йодид, магнію гідрофосфат, магнію фторид, міді ацетат, мідь металічна, натрію тетрахлорурат, петролейний ефір перегнаний, пікрінова кислота, сірка, які містять вимоги та методи контролю цих сполук враховуючи особливості їх застосування для гомеопатії.

Особливої уваги в навчальному процесі потребують вимоги до виготовлення та якості, включаючи методи контролю, монографії, які викладено в розділі «Лікарські засоби, виготовлені в аптеках^N»: «Нестерильні лікарські засоби, виготовлені в аптеках», «М'які лікарські засоби, виготовлені в аптеках», «Порошки, виготовлені в аптеках», «Супозиторії та пєсарії, виготовлені в аптеках», «Розрахунки при виготовленні лікарських в умовах аптек», «Калію броміду розчин 20%, концентрований розчин», «Калію йодиду розчин 20%, концентрований розчин», «Кальцію хлориду розчин 50%, концентрований розчин», «Кальцію хлориду розчин 20%, концентрований розчин», «Натрію броміду розчин 20%, концентрований розчин».

Таким чином, використання актуальних вимог та оновлених матеріалів діючого видання Державної фармакопеї України в усіх видах навчально-методичного забезпечення освітнього процесу є важливим аспектом у підвищенні рівня знань провізорів-інтернів.

Висновки. Відстеження важливих тенденцій у діючій редакції Державної фармакопеї України, обговорення їх науково-педагогічними працівниками та впровадження відповідних змін у робочі програми провізорів-інтернів дозволяють отримати високі результати, що позитивно впливає на розвиток сучасної фармацевтичної науки і практики. В першу чергу це стосується використання оновлених матеріалів та розробок, які висвітлено у діючій редакції Державної фармакопеї України.

Література

1. Державна Фармакопея України / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», – 2-е вид. –Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2015. – Т. 1. – 724 с.
2. Державна Фармакопея України / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», – 2-е вид. –Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2014. – Т. 2. – 724 с.
3. Державна Фармакопея України / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», – 2-е вид. –Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2014. – Т. 3. – 732 с.
4. Державна Фармакопея України / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», – 2-е вид. – Доповнення 1. – Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2016. – 360 с.
5. Державна Фармакопея України / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», – 2-е вид. – Доповнення 2. – Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2018. – 336 с.